

1

Ceața din largul oceanului învăluia siluetele vapoarelor într-un aer misterios, dar orizontul era mai limpede decât în ajun și se puteau desluși crestele munțiilor din Peninsula Izu. În luna mai, oceanul era liniștit. Soarele era puternic, norii, puțini, cerul, albastru.

Valurile mici se adunau la mal. Cu o clipă înainte de a se sparge, își arătau crestele împodobite cu alge închise la culoare, ca penajul privighetorilor.

Freamătul de zi cu zi al oceanului, repetat la nesfârșit, ca freamătul Mării de Lapte din legenda indiană¹. Ca și cum lumea nu l-ar lăsa să se odihnească, de teamă că odihna ar trezi la viață răul din natură.

Puncte de lumină dansează pe suprafața oceanului învolburat, ca o mulțime de protuberanțe delicate.

Trei păsări zboară pe cer. Vin întâi una spre alta, apoi zboară care încotro. Dansul lor are ceva mistic. Oare ce semnificație are această apropiere, până ajung să simtă aerul mișcat de aripile celeilalte, și apoi iar de-părțarea? Întocmai lor, uneori și în sufletul nostru își fac loc, bătând din aripi, trei idei.

1. Conform legendelor hinduse, zei și demoni amestecă împreună oceanul primordial pentru a obține *amrita*, elixirul nemuririi.

Silueta întunecată a unui mic vas comercial, purtând pe coș o emblemă cu un munte peste trei linii orizontale, se îndepărta solemn, parcă îndreptându-și spinarea sub greutatea încărcăturii.

Ora două după-amiaza. Soarele era ascuns într-un cocon de nori subțiri, ca un vierme de mătase strălucitor. Linia largă a orizontului, de un indigo intens, încătușa perfect marea, ca un cerc de oțel. Pentru o clipă, într-un singur punct pe întinderea apei, un val s-a ridicat ca o aripă largă, apoi a pierit. Oare ce însemna? Să fi fost un semnal important, sau poate un capriciu sublim?

Fluxul își făcea loc, puțin câte puțin. Valurile creșteau, iar țărmul ceda invaziei lor puternice și stăruitoare. Soarele fusese acoperit de nori și apa mării căpătase o nuanță verde întunecată, arătându-și parcă supărarea. O dâră albă, subțire, se întindea de la răsărit la apus, ca muchia unui evantai desfăcut, părând că se ridică deasupra suprafetei plate a mării. Încoace, spre baza evantaiului, mânunchiuri de linii se adunau și se pierdeau în verdele închis al mării.

Soarele a apărut din nou, asternând asupra apei un văl delicat de lumină albă. Sub puterea brizei, cete de valuri, ca niște coame de lei-de-mare, se mișcau către nord-est, dar tumultul neîncetat al mării era ținut în frâu de forța lunii îndepărtate, și valurile nu invadau țărmul.

O acumulare de nori mici și pufoși acoperise cerul pe jumătate. Creștetele lor atingeau soarele, parcă tăindu-l fin.

Două vase de pescuit ieșeau din port. Mai departe, în larg, se mișca încet un cargobot. Briza se înțeșise.

Un alt vas de pescuit se aprobia dinspre vest, cu sunetul motoarelor anunțând parcă începutul unei ceremonii. Era un vas mic și neînsemnat, dar chiar și aşa, fără picioare sau roți, înainta grațios, cu trena straielor de sărbătoare întinsă elegant în urma sa.

Ora trei. Micii nori albicioși de pe cer s-au mai dispersat și s-au întins către miazăzi, ca o coadă de porumbel, aruncându-și umbra peste mare.

Marea – una fără nume, poate Mediterana, sau poate Marea Japoniei, sau Golful Suruga ce se întindea chiar acum în fața ochilor – era doar o anarhie bogată și absolută, purtând numele simplu de „mare“.

Pe măsură ce se înnoia din nou, marea căpăta un aer înciudat și melancolic, plină de ieșituri ascuțite, de o culoare întunecată, ca niște spini pe o ramură de trandafir. Însă în acei spini se ghicea o creștere gingășă. Spinii mării erau mângâietori.

Trei și zece minute. Nici un vas la orizont.

Foarte ciudat. Întinderea nemărginită fusese abandonată. Până și pescărușii se făcuseră nevăzuți.

Dintr-o dată un vas se ivește în larg, ca o fantasmă, și, după o vreme, dispără către vest.

Peninsula Izu s-a pierdut și ea, înghițită de ceață. Pentru câteva clipe n-a mai fost Peninsula Izu, ci fantoma ei. Apoi a dispărut fără urmă. Chiar dacă apărea pe hărți, nu mai exista. Ea și vasele aparțineau acum, deopotrivă, tărâmului nonexistenței.

Apăreau și dispăreau. Dar oare prin ce se deosebeau? Dacă numai ce se vede există, câtă vreme nu era pierdută în ceață, marea exista. Marea întotdeauna era pregătită să existe.

Un vas la orizont!

Întreaga ordine a lucrurilor s-a schimbat. Structura existenței s-a crăpat, primind în brațele sale vasul care venea din depărtare. Atunci a avut loc abdicarea. Lumea, aşa cum era cu o clipă înainte de apariția vasului, lumea care-i asigura acestuia nefința, a fost dată la o parte.

Încet-încet, marea și-a schimbat culoarea, iar norii și-au schimbat forma. Apoi a apărut vasul. Oare ce s-a întâmplat? Ce este întâmplarea?

Ceea ce se petreceea acolo, clipă de clipă, era poate mai important decât însăși erupția vulcanului Krakatoa. Însă pentru oameni trecea neobservat. Suntem prea obișnuiți cu nonexistența. Pentru noi, existența unei lumi abia dacă e demnă de luat în seamă.

Orice întâmplare este un semn al reconstrucției, al reorganizării ce nu se încheie niciodată. Un semnal trimis de un clopot îndepărtat. Apariția unui vas face să bată clopotul existenței; într-o clipă, rezonanța acestuia se întinde și pune stăpânire peste toate. Pe mare, întâmplările nu au odihnă, iar clopotul răsună neîncetat.

Ceva ce există.

Nu e nevoie să fie un vapor. Poate fi o singură portocală amăruie, apărută când nici nu te aștepți. E de-a-juns pentru a face clopotul să bată.

Trei și jumătate. Mica portocală și-a făcut apariția, ca un trimis al existenței în Golful Suruga.

Ivindu-se dintre valuri și imediat ascuns din nou de ele, plutind și scufundându-se, ca o pleoapă ce clipește neîncetat, un punct distinct, portocaliu, se îndrepta ușor către est, printre crețurile apei.

Trei și treizeci și cinci de minute. Silueta întunecată a unui vapor și-a făcut apariția la vest, venind dinspre Nagoya.

Soarele era acoperit de nori, ca un somon în afumătoare...

Tōru Yasunaga a încetat să privească prin telescopul care mărea imaginea de treizeci de ori.

Cargobotul *Tenrō-maru*, așteptat să ajungă în port la ora patru după-amiaza, încă nu se zărea.

Așezându-se din nou la birou, și-a mai aruncat o dată ochii, plăcând, peste tabela cu tranzitul vapoarelor în portul Shimizu.

„Ora de sosire preconizată pentru vasele neperiodice, sămbătă 2 mai, anul Shōwa 45¹.

Tenrō-maru. Pavilion: japonez. Data și ora: 2 mai, 16:00. Proprietar: Compania de Transport Naval Taishō. Agent: Suuichi. Port de origine: Yokohama. Loc de ancoră: Hinode, cheiurile 4-5.“

2

Shigekuni Honda împlinise șaptezeci și șase de ani. De când îi murise soția, Rie, obișnuia să meargă adesea în excursii de unul singur. Își alegea locuri unde putea ajunge cu ușurință și fără prea mare oboseală și-și alina astfel bătrânețile.

1. 1970. Era Shōwa este perioada din istoria Japoniei cuprinsă între anii 1926 și 1989.

De data aceasta mersese la Nihondaira, iar apoi se oprise să viziteze crângul de pini de la Miho și văzuse *hagoromo* – veșmintele prețioase, originare probabil din Asia Centrală, despre care se spunea că fuseseră purtate de un înger. Pe drumul de întoarcere către Shizuoka, pașii l-au purtat pe țărmul pustiu.

Trenurile expres circulau câte trei pe oră și nu se întâmpla nimic dacă pierdea unul. De la Shizuoka ajungea la Tokyo în mai puțin de o oră și jumătate.

A cerut șoferului mașinii închiriate să oprească și, sprijinindu-se în baston, a parcurs cei cincizeci de metri pe nisip, până la plaja Komagoe. În timp ce privea marea, s-a pomenit întrebându-se dacă aici fusese țărmul de la Udo, unde coborâse îngerul în timpurile străvechi, aşa cum se spunea în *Dōmōshō*¹. Aşa crezuse și despre țărmul de la Kamakura, în tinerețe. S-a uitat în urmă. În afară de câțiva copii care se jucau și de doi-trei pescari, plaja era pustie.

Inițial atenția îi fusese atrasă doar de mare, dar acum, la întoarcere, i-a captat privirea un fir de rochiță-rândunicii ce-și ițea de sub dig florile rozalii. Pe nisipul din lungul digului erau o mulțime de gunoaie aduse de vânt. Sticle goale de Coca-Cola, conserve, cutii goale de vopsea, pungi de plastic nedegradabile, cutii de detergent, țigle, resturi de mâncare...

Dejecțiile vieții de pe pământ ajunseseră până aici, în avalanșă, iar acum, pentru întâia oară, se aflau față în față cu eternitatea. Eternitatea nemaiîntâlnită, marea.

1. Culegere de poeme din a doua jumătate a Erei Heian (794-1185).

Ca și oamenii, gunoaiele nu-și puteau găsi sfârșitul până nu luau cea mai murdară și mai urâtă infățișare.

Pe malul înălțat erau câțiva pini golași, cu muguri roșietici, ca niște stele-de-mare. Pe partea stângă a drumului se vedea o parcelă cultivată cu ridichi japoneze, care-și ițeau, singuratrice, florile albe cu patru petale. Pe partea dreaptă, câțiva pini mici se înșirau de-a lungul drumului. În rest nu erau decât sere pentru căpșuni, acoperite cu folie de plastic. Sub acoperișurile semicilindrice, căpșunii își întindeau frunzele bogate, verzi, peste terasele din piatră. Pe marginile frunzelor, zimțate ca niște fierăstraie, își făceau veacul muștele. Unde vedeai cu ochii erau doar siruri de sere, de un alb mohorât, înghesuite unele în altele. Honda nici nu remarcase de la început micul turn care se ridică dintre ele.

Chiar la marginea drumului prefectoral pe care se oprișe mașina era o căsuță mică din lemn, cu etaj. Avea peretii albi și era așezată pe o platformă din beton disproportionat de înaltă. Era prea elegantă pentru un turn de observație și totodată prea simplă ca să fi fost sediul unor birouri. Atât la parter, cât și la etaj, pe trei dintre cele patru laturi erau niște ferestre imense.

Împins de curiozitate, Honda a intrat în curtea din față. Sub pașii săi, cioburi de greamuri sparte oglindecău fideli norii de pe cer. Mai încolo, rame albe de greamuri zăcea aruncate neglijent pe nisip. Înălțându-și privirea, Honda a zărit, printr-o fereastră de la etaj, ceva ce semăna cu lentila unui telescop. Din platformă de beton ieșea două țevi de fier, imense și ruginiate, care apoi intrau la loc în pământ. Cu pași nesiguri, Honda a trecut peste țevi, a dat ocol platformei și a urcat cele câteva trepte pe jumătate năruite care duceau mai sus. Acolo,